

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

4. An, ut Indulgentia Altaris privilegiati proposit defunctis, opus sit, ut
Sacerdos Missam celebrans sit in statu gratiæ? Ex p. 9. tr. 2. res. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](#)

Tractatus Primus

4

Ynde collegit promissionem hanc diuinam quoad aliquem effectum, & non quoad totum? si enim Deus promisit acceptationem Indulgentiarum pro viuis quoad totum effectum, & promisit acceptationem pro defunctis; non potest colligi non promisisse etiam quoad totum effectum pro Defunctis, sicut & pro viuis; cum promissio illa in utrisque colligatur ex predictis verbis Matthaei 16. in quibus nulla sit distinctione viutorum, & defunctorum.

5. Nec obstat dicere, si Indulgentia infallibili lege instituta profundat determinate animabus Purgatorij, quibus applicantur; cur post applicatam Indulgentiam, qua liberatur anima Purgatorio, applicantur eidem aliae Indulgentiae, Sacrificia, & suffragia? Respondetur enim id sanctissime fieri; Primo, quia non nobis constat de veritate huius opinonis; cum Doctores graves opinioruntur, non esse legem infallibilem, qua Deus accepteret totum, quod singulis animabus applicatur. Secundo, quia, ut Indulgentia valeat, requiritur causa proportionata: potest autem accidere, eam non sufficere ad Indulgentiarum concessione, quanta requiritur ad liberandam hanc determinatam animam a Purgatorio. Ut ergo securiores reddamus, & certiori, quo possumus, modo Defunctis succurramus, solent Indulgentiae multiplicari, ut si quae non profuerint, aut certe minus valuerint, aliarum applicatione suppleantur.

6. Nec obstat secundo assertere, quod si Indulgentia valerent ex condigno, & certa lege, sequeretur, quod Pontifex posset vino die exhaustire Purgatorium. Respondet enim Caietanus *Opusculo* 16. q. 5. id fieri non posse: quia Indulgentia iis duntaxat Defunctis profundat, qui, ut prodestant, meruerunt. Iij autem id meruerunt, qui, dum viuerent conati sunt, quantum in ipsis erat, pro peccatis suis satis facere. Verum haec

Sup. in Ref. iam satis à nobis reprobata est: omnes que hic est enim, qui in gratia discendent, capaces sunt cuiusvis influxus meritorum Christi, qui per Indulgentias dispensatur. Non enim fundamentum communionis suffragiorum Ecclesiae est particulare aliquod meritum; sed status gratiae, ob quem satis digni sum qui iuueniuntur. Et hoc solum vult D. Augustinus lib. de cura pro mortuis, cap. 109, cum ait, illis prodest suffragia, qui meruerunt, ut sibi prodeesse possent: solum enim damnatos excludit, ut patet ex divisione, quam ibi instituit. Respondeo ergo Pontificem id non posse praestare, quia non subest causa, ob quam potestate Clavium tam ingens dispensatio fieri queat: atqui dispensatio sine iusta causa est irrita. Et idcirco nostram sententiam in causa Missarum Altaris priuilegiati in terminis docuit Rubeus de fructu, & applicatione Sacrificii Missarum, lib. 3, disp. 2. q. 2. dub. 5. n. 8. vbi ita afferit: [Sententia haec non solum intelligenda est de Missis priuilegiatis, seu Indulgentiis illis annexis; sed de omnibus aliis Indulgentiis, quae quomodolibet Defunctis applicari possunt; ut sunt affixa Medaliis, visitationibus Ecclesiarum, &c. ita vt, sicut Sacerdos dicendo Missam priuilegiatam pro Defuncto, illum infallibiliter liberat à Purgatorio; ita & secularis communicando cum Medalia, si talis Indulgentia ei appensa sit.] Sic ille, & ego.

R E S O L . IV.

An, ut Indulgentia Altaris Priuilegiati proficit Defunctis, opus sit, ut Sacerdos Missam celebrans sit in statu gratiae? Ex p. 9. tr. 2. Ref. 4.

*§. 1. R*espondeo negatiū: nam, licet aliqui Doctores requirant, obtinente Indulgentiam pro defunctis, debere esse in statu gratiae, tempore, quo perficitur opus. & Indulgentia Defuncto communicatur: sic Emmanuel Sæ verb. *Indulgentia*, n. 2. excipit tamen, nisi opus fuerit nomine Ecclesiae fa-

ctum, ut Missæ Sacrificium: ego tamen contraria sententia, abfoliē adhæreo in omnibus Indulgentiis pro Defunctis; nam pro Indulgentia applicanda Defunctis gratia non requiritur ut principium operis iniuncti: quia esto, nec satisfactorium sit nec meritorium; apertum esse potest ad Indulgentia consecutionem: sed requiritur, ut obicem tollat, & subiectum disponat Indulgentie suscipienda: ut vires, qui Indulgentiam pro Defuncto obtinet, exequendo opus iniunctum, Indulgentiam non suscipiat, sed conditionem pro consecutione Indulgentiae exequitur, ergo statu gratiae non est in illo necessario requitus. Itaque opus, sub cuius conditione conceditur Indulgentia, est sola conditio, non causa mouens Deum ad Indulgentiam acceptandam. Nec Indulgentia inficit ex malitia personæ operantis; sicut nec inficit Sacramentum Missæ, vel Sacramentum, ex malitia personæ sacrificantis, vel administrantis: ed quod suum valorem non habent ex persona proxime operante; sed ex meritis, & satisfactione Christi. Ex his inferuntur discrimen inter suffragium; quod prima persona in proprio opere fundatum offert Deo pro Defunctis, & Indulgentiam: nam illud, nisi sit a persona grata, non prodest Defunctis: ed quod suum valorem accipit a persona-operante, quæ in peccato exiit, in nullum valorem communicat suis operibus. Nec referit, quod opus bonum à peccatore exhibuit, valeat pro se tanquam meritum de conguo apud Deum: quia plus requiritur, ut opus accepte propter alios, quam pro se. Indulgentia vero valorem habet à tunc meritis, & satisfactione Christi, & Sanctorum, qui per peccatum personæ operantis non amittuntur.

2. Nec obstat dicere: quia sicuti ad lucrandum sibi Indulgentiam requiritur status gratiae; sic ad lucrandum pro altero: nam peccatum non magis impedit ad acquirendum beneficium ipsius operantem, quam alteri. Nam respondeo, negando paritatem: quia gratia requiritur solum ad tollendum obicem in eo, qui Indulgentiam est lucraturus; & idcirco necessario requiritur in eo, cui applicatur; non autem in eo, qui ponit opus iniunctum, & Indulgentiam applicat. Et ex hoc pater discriminat inter ipsum operantem, & alios: nam operans, ut de facto lucratur Indulgentiam pro se, debet esse in gratia, per quam tollitur impedimentum peccati: at respectu aliorum non ita: idcirco dicimus, gratiam requiri in suscipiente Indulgentiam, non autem in applicante, & quando operans sibi ipsi eam applicat, requiritur in ipso gratia, non ut operans, sed ut recipiens. Denique dicimus, quod impediri fructum, & valorem Indulgentiae ipsi operanti, & alteri, considerando vtrunque, ut sunt formaliter recipientes. Et ita nostram sententiam docent Doctores, quos citat, & sequitur Castrus Palau tom. 4. tract. 24. disp. 2. n. 10. quibus ego adducamus Amicum in Cur. Theol. tom. 8. disp. 20. sed. 8. n. 10. Bardi in Bull. Cruc. part. 4. tract. 3. cap. 2. sed. 3. n. 2. Quintanad, in Theol. mor. tom. 1. in Append. trad. 1. fol. 16. n. 4. Granadum in 3. p. de Sacram. contr. 11. 1. 15. disp. 6. n. 1. & in specie casu nostri Rubeus de fructu, & applicatione Sacrificii Missarum, lib. 3. disp. 2. q. 2. dub. 5. n. 8. vbi sic ait: [Aduertere, ut per viros fiat id, quod requiritur ad applicandam Indulgentiam defuncti; non requiritur tamen, ut viro opus iniunctum exquentes sint in gratia: ynde secularis in mortali communicans cum Medalia pro Defuncto, non impedit effectum Indulgentiae; hec nec Sacerdos pro codem in mortali celebrans. Ita ille, cui etiam adde Philipp. de la Cruz in Thesauro Ecclesiæ, tract. 2. §. 6. m. 5.

R E S O L . V.

An Sacerdos in statu peccati mortalis celebrans in Altari Priuilegiato libet animam à Purgatorio?